

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Право
Заняття:	IV семестр
Лекції	2 години на тиждень
Семінарські	1 година на тиждень
Кількість кредитів	4
Мова викладання	Українська

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові	Кравець Марина Олександрівна
Науковий ступінь	Кандидат юридичних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри публічного права НТУ «Дніпровська політехніка»
Контакти	моб: 098-825-19-99
E-mail	Kravets.M.O@nmu.one
Профайл	https://publiclawntu.com.ua
Персональна сторінка	GoogleScholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=ISh1CWgAAAAJ&hl=ru
Консультації	ауд.10/309, 2 години на тиждень (згідно графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри)
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра публічного права, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 304
Онлайн-консультації	електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів) Kravets.M.O@nmu.one

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Муніципальне право» дає теоретичні і прикладні знання про правовий статус суб'єктів муніципально-правових відносин, особливості нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування, специфіку правового регулювання муніципальної служби, муніципально-правової відповідальності, механізму реалізації повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, ознайомлює студентів з основними нормативно-правовими актами у галузі муніципального права. Вона має важливе значення для підготовки юристів, оскільки сприяє розширенню загального та професійного світогляду, допомагає оволодіти методикою аналізу різних аспектів функціонування органів та посадових осіб місцевого самоврядування, розуміти особливості реалізації прав і свобод людини у місцевому самоврядуванні, повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, форм участі членів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – набуття студентами здатності розв’язувати складні задачі та проблеми у галузі муніципального права, що передбачає проведення різноманітних досліджень або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання – формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у галузі муніципального права, що включають сучасні наукові здобутки у цій галузі права, котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень у вказаній сфері; набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв’язання проблем, котрі виникають у органів місцевого самоврядування в процесі їх формування та здійснення ними повсякденної діяльності, а також у громадян та організацій унаслідок реалізації органами місцевого самоврядування їхніх власних або делегованих державною повноважень.

3. Дисциплінарні результати навчання

Систематизувати втілення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права у муніципально-правових відносинах
Визначити правову позицію на різних стадіях правозастосування муніципально-правових норм, як зі сторони органу місцевого самоврядування, так і з боку фізичних (юридичних) осіб
Прогнозувати результат впливу проектів нормативно-правових та індивідуальних актів органів місцевого самоврядування на муніципально-правові відносини

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
Тема 1. Муніципальне право як галузь права України
1. Поняття, предмет та методи муніципального права. 2. Муніципальне право як право місцевого самоврядування. Історія муніципального права України. 3. Джерела муніципального права. Статутне право. 4. Система муніципального права, її елементна характеристика
Тема 2. Конституційно-правові основи місцевого самоврядування
1. Поняття місцевого самоврядування. 2. Основні принципи місцевого самоврядування. 3. Система місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування і територіальна автономія. Місцеве самоврядування і державне управління. 4. Місцеве самоврядування і міжнародно-правова регламентація його діяльності.
Тема 3. Територіальна громада як інститут муніципального права
1. Поняття територіальної громади. Основні ознаки територіальної громади.

<p>Членство в територіальній громаді.</p> <p>2. Вплив політико-адміністративних чинників на формування територіальних громад та розвиток стійких внутрішніх зв'язків їх членів.</p> <p>3. Юридичний та фактичний статус територіальних громад в Україні.</p> <p>4. Правосуб'єктність територіальної громади. Види територіальних громад.</p>
<p>Тема 4. Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування України</p>
<p>1. Поняття місцевих рад як представницьких органів місцевого самоврядування.</p> <p>2. Місцевий та регіональний рівні рад, їх особливості.</p> <p>3. Правовий статус представницьких органів місцевого самоврядування.</p> <p>4. Порядок формування представницьких органів місцевого самоврядування.</p> <p>5. Функції і компетенція представницьких органів місцевого самоврядування.</p>
<p>Тема 5. Форми і методи діяльності представницьких органів місцевого самоврядування</p>
<p>1. Поняття форм і методів діяльності представницьких органів місцевого самоврядування.</p> <p>2. Сесійна та комісійна форми діяльності місцевих рад.</p> <p>3. Акти місцевих рад. Особливості нормотворчого процесу в органах місцевого самоврядування.</p> <p>4. Правова експертиза проектів актів місцевого самоврядування.</p> <p>5. Форми і методи роботи постійних комісій місцевих рад</p>
<p>Тема 6. Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів, голів районної, обласної, районної в місті ради</p>
<p>1. Статус сільських, селищних, міських голів.</p> <p>2. Вимоги, які пред'являються до кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови.</p> <p>3. Повноваження сільського, селищного, міського голови</p>
<p>Тема 7. Виконавчі органи сільських, селищних і міських рад</p>
<p>1. Правовий статус виконавчих комітетів місцевих рад.</p> <p>2. Класифікація повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.</p> <p>3. Організація роботи виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної в місті ради.</p> <p>4. Складання, затвердження та виконання планів роботи виконкому.</p>
<p>Тема 8. Органи самоорганізації населення. Муніципальні асоціації в Україні</p>
<p>1. Поняття та види органів самоорганізації населення.</p> <p>2. Порядок утворення та легалізації органу самоорганізації населення.</p> <p>3. Повноваження органів самоорганізації населення: власні та делеговані.</p> <p>4. Склад органу самоорганізації населення.</p> <p>5. Форми роботи органів самоорганізації населення</p>
<p>Тема 9. Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування як інститут муніципального права</p>

1. Поняття і сутність економічної основи місцевого самоврядування.
2. Муніципальна власність, її суб'єкти, об'єкти, соціально-економічна природа, правовий режим.
3. Повноваження територіальних громад та органів місцевого самоврядування щодо володіння, користування і розпорядження комунальною власністю.
4. Право власності. Право господарського відання. Право оперативного управління об'єктами комунальної власності.

Тема 10. Гарантії та відповідальність у системі місцевого самоврядування як інститут муніципального права

1. Поняття гарантій місцевого самоврядування та їх система.
2. Загальні та спеціальні (правові) гарантії місцевого самоврядування.
3. Обов'язковість виконання актів та законних вимог органів та посадових осіб місцевого самоврядування.
4. Заборона обмежувати права місцевого самоврядування.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Муніципальне право як галузь права України
Конституційно-правові основи місцевого самоврядування
Територіальна громада як інститут муніципального права
Місцеві ради – представницькі органи місцевого самоврядування України
Форми і методи діяльності представницьких органів місцевого самоврядування
Конституційно-правовий статус сільських, селищних, міських голів, голів районної, обласної, районної в місті ради
Виконавчі органи сільських, селищних і міських рад
Органи самоорганізації населення. Муніципальні асоціації в Україні
Матеріально-фінансова основа місцевого самоврядування як інститут муніципального права
Гарантії та відповідальність у системі місцевого самоврядування як інститут муніципального права

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Спеціально обладнана проектором аудиторія 10/307 або 10/310 для проведення лекційних та семінарських занять. Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Студент повинен мати активований акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Office 365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	Відмінно
74 – 89	Добре
60 – 73	Задовільно
0 – 59	Незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

навчальне заняття	ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ		ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування	підсумкове тестування	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів;
семінарські	контрольні завдання за кожною темою або індивідуальне завдання	усне опитування, оцінювання презентації виступ-презентація, робота в малих групах, реферат/есе; виконання завдань під час самостійної роботи		підсумкове тестування під час заліку

6.3. Поточна успішність складається з оцінки за роботу на семінарських заняттях (оцінюється 10 тем семінарських занять, що максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів за кожну тему) і оцінки за самостійну роботу. Отримані бали на семінарських заняттях (максимально 50) та бали за самостійну роботу (максимально 50 балів) є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає 100 балів.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час екзамену має право пройти підсумкове тестування.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку).	Залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 5 балів. Максимальна кількість балів за диференційований залік 100.
---	---

6.4. Оцінювання з курсу навчальної дисципліни «Муніципальне право» здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності студента: поточне тестування за окремими темами; опитування; виконання контрольних завдань; виконання самостійної роботи.

Критерії оцінювання за роботу на *семінарських заняттях*: 10 тем семінарських занять оцінюються максимально у 5 балів кожна, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури, правильна мова викладення матеріалу;

4 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії;

3 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

2-1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та

орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0 балів – відсутність відповіді.

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійною роботою студента в рамках вивчення навчальної дисципліни «Муніципальне право» є підготовка індивідуального завдання. *Індивідуальні завдання* студентів можуть полягати у підготовці есе, рефератів, презентацій, в аналіз практичних ситуацій, підготовці реферативних матеріалів із фахових публікацій, проведенні власних досліджень і апробація їх на конференціях, участь в олімпіадах тощо. Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальне завдання оцінюється експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою. Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Муніципальне право» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську корпоративну електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для студентів денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрадження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо студент захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Семінарські заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за графіком, за погодженням з викладачем.

7.5. Бонуси. Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 5 балів до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Муніципальне право».

8. Ресурси і література:

1. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні : монографія / Антоненко В. О., Баймуратов М. О., Батанов О. В. та ін. ; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Баймуратова, О. В. Батанова. Київ : Атіка, 2007. 864 с.

2. Батанов О. В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: монографія / За заг. ред. В. Ф. Погорілка. Київ : Концерн Видавничий Дім Ін Юре, 2003. 512 с 9.

3. Батанов О. В. Муніципальна влада в Україні : проблеми теорії та практики : монографія / відп. ред.. М. О. Баймуратов. Київ : Юридична думка, 2010. 656 с.

4. Батанов О. В. Муніципальне право України: підручник / відп. ред. М. О. Баймуратов. Харків : Одіссей, 2008. 528 с.

5. Любченко П.М. Муніципальне право України: навч.посіб. Харків: ФІНН, 2012. 496 с.

6. Муніципальне право зарубіжних країн: навч. посіб.: [у 3 ч.] / за заг. ред. П.Ф. Мартиненка. Київ : Знання України. 2005-2006.
7. Муніципальне право України : підручник / В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фрицький, М. О. Баймуратов та ін. ; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 592 с.
8. Муніципальне право України: підруч. / за ред. М.О. Баймуратова. 2-ге вид., допов. Київ : Правова єдність, 2009. 720 с.
9. Муніципальне право: підручник / В.Ф. Погорілка, М.О. Баймуратова, О.В.Батанова, Ю.Ю.Бальцій / За ред. Баймуратова М. О. 2-ге вид. доп. Київ : Правова єдність, 2009. 720 с.
10. Тетарчук І.В. Муніципальне право України : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 206 с.
11. Любченко П. Муніципально-правові відносини: поняття, сутність, види. Право України. 2020. № 10. С. 49-62.
12. Міжнародні та європейські стандарти місцевого самоврядування: 3 проблеми імплементації в Україні : матеріали Всеукраїнської науковопрактичної конференції (20 грудня 2019 р., м. Львів) / за наук. ред. проф. М. Микієвича, проф. О. Сушинського, доц. Р. Бедрія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. 300 с.
13. Мішина Н., Головка К. Тенденції систематизації муніципального права України. Право України. 2020. № 10. С. 97-109.
14. Батанов О. Концептосфера муніципального права. Право України. 2020. № 10. С. 13-31.